

Η ανησυχία

Εκφράζοντας την εντεινόμενη ανησυχία της Ουάσιγκτον για τις εξαρτήσεις της οικονομίας της από τις χώρες της Ασίας και τη διάθεση για ανάπτυξη εγκλωβίων βιομηχανιών, η Αμερικανίδα υπουργός Εμπορίου, Τζίνια Ράιμοντ, τόνισε προ ημερών πως «είναι πρόβλημα για την Αμερική το γεγονός ότι εξαρτώμεθα σε τέτοιο βαθμό από την Ταϊβάν».

Από την Κίνα στο Μεξικό, κοντά στα σύνορα με τις ΗΠΑ

Του **THOMAS BLACK / BLOOMBERG**

Στην νύκτα άκρη του Ρίο Γκράντε, απλώνεται στην έρημο του Μεξικού η πόλη Χουαρέζ που κατά καιρούς είχε δικό της μερίδιο στα χρόνια της μεγάλης οικονομικής ανάπτυξης. Ίσως όμως ποτέ δεν ήταν τόσο μεγάλη η βιομηχανική ανάπτυξη όσο αυτό το κύμα που γνωρίζει σήμερα. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και σε άλλες γειτονικές πόλεις του Μεξικού, που γνωρίζουν πρωτοφανή βιομηχανική ανάπτυξη. Προσφέρουν, έτσι, την ώθηση που τόσο έχει ανάγκη η οικονομία της χώρας, καθώς δυσκολεύτηκε και άργησε πολύ να ανακάμψει από την ύφεση του περασμένου έτους.

Υπάρχουν τρακτέρ και μπουλντόζες παντού στην περιοχή που σκάβοντας σχηματίζουν λόφους από σκόνη και χώμα και σκεπάζουν με αυτά τους πάντες και τα πάντα. Το έδαφος που σκάβουν μέσα στην έρημο προορίζεται να γίνει έδρα μιας μακράς λίστας από νέες βιομηχανίες, την ανέγερση των οποίων αποφάσισαν διευθύνοντες σύμβουλοι από όλον τον κόσμο από τη στιγμή που η πανδημία προκάλεσε έμφραγμα στα δρομολόγια της παγκόσμιας εφοδιστικής αλυσίδας. «Έχουμε μεγάλες φιλοδοξίες και μεγάλα σχέδια για το Μεξικό», αναφέρει ο Ισαάκ Λάριαν, διευθύνων σύμβουλος της MGA Entertainment, αμερικανικής βιομηχανίας παιχνιδιών που οικοδομεί τώρα εργοστάσιο στην περιοχή για να επαναφέρει κοντά στην αμερικανική αγορά την παραγωγή της, την οποία είχε μεταφέρει στην Κίνα. Ο Λάριαν εκφράζει, έτσι, τα σχέδια και το όραμα των διευθυντών συμβούλων επιχειρήσεων, μία από τις μεγαλύτερες μεταβολές που έχει επιφέρει στην οικονομία η πανδημία: τη συντόμηση του μήκους της εφοδιστικής αλυσίδας με σκοπό να παραμείνει η παραγωγή πιο κοντά στον τελικό προορισμό των προϊόντων.

Για περισσότερο από μισόν αιώνα, σε αυτές τις πόλεις του Μεξικού κοντά στα σύνορα με τις ΗΠΑ, υπήρχαν αυτές οι βιομηχανίες που λειτουργούσαν ως κεντρικός τροχός στην αλυσίδα προσφοράς των ΗΠΑ. Ήταν γνωστές με την ισπανική λέξη maquiladoras και αναλάμβαναν να παίρνουν τα ανταλλακτικά, να τα συναρμολογούν σε τελικά προϊόντα και στη συνέχεια να τα στέλνουν στον βόρειο γείτονά τους. Τη δεκαετία του 1990, όταν οι ΗΠΑ υπέγραψαν συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με το Μεξικό και τον Καναδά, οι πολυεθνικές αύξησαν δραματικά τις maquiladoras. Έτσι, στην περιοχή βρίσκονται μονάδες παραγωγής των General Electric, Honeywell International, Bosch, Foxconn Technology και Siemens Electrolux. Μερικά χρόνια αργότερα, η περιοχή άρχισε να παρα-

κινείται όταν η Κίνα εντάχθηκε στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και οι βιομηχανίες της υποκατέστησαν τις maquiladoras. Πολλές βιομηχανίες εγκατέλειψαν το Μεξικό και άνοιξαν μονάδες στην Κίνα, όπου το κόστος των εργατικών κεραιών ήταν χαμηλότερο. Η Κίνα εξακολούθησε να «κλέβει» μερίδιο αμερικανικής αγοράς από το Μεξικό μέχρις ότου ανέλαβε πρόεδρος ο Ντόναλντ Τραμπ. Όταν ξεκίνησε να επιβάλλει δασμούς στις εισαγωγές κινεζικών προϊόντων, το Μεξικό άρχισε να φαίνεται και πάλι πολύ ελκυστικό στους διευθύνοντες συμβούλους των επιχειρήσεων. Και τότε ήρθε η πανδημία και έδωσε δασμολογική ώθηση στη στροφή.

Οι ελεύθεροι χώροι εξαντλούνται, παντού υπάρχουν πινακίδες «Ζητούνται εργάτες»

Οι ελεύθεροι χώροι εξαντλούνται, παντού υπάρχουν πινακίδες «Ζητούνται εργάτες»

Ο Τζέισον Τόλμπερ, γενικός διευθυντής, υπεύθυνος logistics και βιομηχανικών υπηρεσιών στην εταιρεία ακινήτων **Cushman & Wakefield PLC**, δηλώνει βέβαιος πως «οι βιομηχανίες του μεταποιητικού τομέα επιστρέφουν στα σίγουρα». Όπως τονίζει, οι σχετικές συζητήσεις που είχε με ηγετικά στελέχη επιχειρήσεων προδίδουν πως μόλις έχει αρχίσει αυτό το κύμα επενδύσεων στην περιοχή των συνόρων ΗΠΑ - Μεξικού και συμπεραίνει πως πρόκειται για μεταβολή «διαρθρωτικής φύσης και μακροπρόθεσμη». Στην περιοχή τείνει να εξαντληθεί ο ελεύθερος χώρος για ανέγερση

βιομηχανικών ακινήτων, ενώ οι τιμές της γης έχουν εκτοξευθεί κατά 20% μέσα στους τελευταίους 12 μήνες. Η εταιρεία βιομηχανικών ακινήτων **Interpex** έχει νοικιάσει εκατομμύρια τετραγωνικά μέτρα στην περιοχή και φέτος νοίκιασε περισσότερο, ενώ έχει αναλάβει την ανέγερση τεσσάρων βιομηχανικών μονάδων, που θα αποτελέσουν ένα βιομηχανικό συγκρότημα εκεί όπου σήμερα δεν υπάρχει παρά μόνο σκόνη. Αν και ιδιαίτερος ενθουσιασμένος με την εκρηκτική ανάπτυξη της περιοχής, ο γενικός διευθυντής της εταιρείας, **Τζέσε Μελέντεζ**, προτοιμάζεται ψυχολογικά για την κατάρρευση

που ενίοτε ακολουθεί μια τέτοια εκρηκτική ανάπτυξη. Όπως υπογραμμίζει ο ίδιος, στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του έχει δει περιoxές να γνωρίζουν ακμή και στη συνέχεια παρακμή σε χρονοδιάγραμμα μόλις μιας δεκαετίας. Γι' αυτό και προβλέπει πως η ανάπτυξη στην περιοχή μπορεί να αρχίσει ακόμη και το 2024. Μέχρι στιγμής, πάντως, αυτό φαίνεται απλώς μια μακρινή σκέψη. Σε όλη την περιοχή, στις προσόψεις εργοστασίων, πάνω στα λεωφορεία, στα παράθυρα των καταστημάτων, παντού κυριολεκτικά έχουν αναρτηθεί πινακίδες «Ζητούνται εργάτες» ή «Ζητείται προσωπικό». Μία

Οι Μεξικανοί εγκαταλείπουν τον φτωχό και υποβαθμισμένο Νότο της χώρας για τα εργοστάσια του Βορρά.

από αυτές προείληκε τον Φερνάν Γκονζάλεζ και τον έπεισε να επιστρέψει στη Χουαρέζ από την ιδιαίτερη πατρίδα του, Βερακρούζ. Ο περισσότερος κόσμος νομίζει πως οι Μεξικανοί θα μεταναστεύσουν στις ΗΠΑ για να εργαστούν εκεί, αλλά στην πραγματικότητα οι

περισσότεροι, όπως ο Γκονζάλες, πηγαίνουν μόνο μέχρι λίγα χιλιόμετρα πριν από τα σύνορα, ιδιαίτερα όταν δουλεύουν πυρετωδώς οι μηχανές των maquiladoras, όπως συμβαίνει τώρα. Οι βιομηχανίες στην περιοχή πληρώνουν τους βιομηχανικούς εργάτες με μισθούς που δεν ανταποκρίνονται παρά ένα μικρό μερίδιο ενός τυπικού μισθού εργαζομένου στις ΗΠΑ. Και πάλι, όμως, πρόκειται για μισθούς αισθητά υψηλότερους από εκείνους στους οποίους μπορούν να προσβλέπουν οι Μεξικανοί όταν εργάζονται στον φτωχό και υποβαθμισμένο Νότο του Μεξικού. Και βέβαια, όταν απασχολούνται

στις βιομηχανίες της περιοχής δεν χρειάζεται να ζουν με την αγωνία μήπως απελαθούν. Ο 49 ετών Γκονζάλες κερδίζει πάνω από 80 δολάρια την εβδομάδα, ενώ υπάρχουν και οι πρόσθετες παροχές του δωρεάν γεύματος στη μονάδα παραγωγής της εταιρείας **Keeson**. Ο ίδιος δηλώνει πως πριν από λίγους μήνες ήταν βέβαιος ότι επρόκειτο να βρει δουλειά μόλις θα πατούσε το πόδι του στη Χουαρέζ. Η εμφάνιση όλων αυτών των καινούργιων εργοστασίων στην περιοχή δεν αφήνει περιθώρια αμφιβολίας. Όπως επισημαίνει: «Υπάρχει άφθονη δουλειά εδώ».